

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a ekologických studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: Olga Kolářiková

Název práce: SOVY JAKO TÉMA PRO VÝUKU NA ZŠ A PRO VOLNOČASOVÉ
AKTIVITY

vedoucí práce: Ing. Jan Andreska, Ph.D.

1. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (strategie použitého výzkumu, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh, apod.):

Práce obsahuje celkem 49 stran a 5 stran obrazových příloh. Je rozdělena do 9 kapitol, z nichž hlavní jsou dále přehledně členěny do podkapitol. Seznam použité literatury uvádí 9 tištěných zdrojů (českých a překladů zahraničních titulů) a dále seznam internetových zdrojů v počtu 19. Motivace autorky k výběru tohoto tématu byla primárně vedenou snahou zpestřit vzdělávací oblast volnočasových aktivit v Junáku, což se jí podařilo přenést i do rozšiřujících výukových aktivit v prostředí základní školy.

Bakalářská práce je tematicky rozdělena do tří větších bloků. První, ryze teoretický, oddíl přináší základní charakteristiku řádu Sovy (systém, evoluce, znaky). Zmíněna je také anatomie a fyziologie, s důrazem na smysly a jejich adaptaci pro noční aktivitu, dále etologie, výskyt a v základním rámci i ochrana sov. Další části již mají praktický a ve školním prostředí realizovaný charakter. V druhé oblasti nás autorka seznamuje s návrhem projektu, jeho cíli a rozpracováním pro využití v reálné školní praxi, včetně popisu použitých metod. Záznamy popisují realizaci jednotlivých projektů v Junáku, Stanici přírodovědců a základní škole. Závěrečný oddíl věnovala autorka popisu a rozboru výsledků, včetně grafického zpracování.

2. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citování a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost a dodržování předepsaného formálního členění kapitol, úroveň shromáždění a zpracování údajů a závěru, kvalita tabulek, grafů a příloh, apod.):

Jazykový projev je kultivovaný, autorka v zásadě užívá správné termíny a respektuje správnost češtiny. Je dodrženo předepsané formální členění kapitol, práce je celkově přehledná. Jen naprosto ojediněle se objevují gramatické chyby či překlepy (uváděna malá písmena českých druhových názvů pojmenovaných po osobě: „puštík davidův“ – str. 20, 2x; „výř shelleyův“ – str. 22; „ketupa pellova“ – zde je i překlep, správně Peliova – str. 22; „výř blakistonův“ – str. 23, 2x). Autorka užívá správné názvosloví, chyby jsou naprostou výjimkou (str. 29 – neexistující druh sýkora obecná). Použité prameny jsou správně citovány. Shromáždění a zpracování údajů je na dobré úrovni, včetně vhodného použití grafů. Fotografie jsou tematicky i obsahově výborně zvolené, vystihují danou situaci. Slabší je však jejich kvalita, u fotografie puštika obecného (Příloha X) by bylo vhodné zvážit její zařazení (vzhledem k tomu, že nemá ani dokumentační charakter - ač jsem si vědom mimořádně náročných světelných podmínek). Celkově text působí, že mu byla věnována pečlivá kontrola před jeho odevzdáním k vazbě.

3. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, možný praktický přínos, silné, slabé stránky, originalita myšlenek, apod.):

V předložené práci je patrný hlubší zájem autorky o problematiku sov a jejich etologie, se současným využitím předchozích vlastních zkušeností. Velmi silnou stránkou práce je skutečnost, že je zaměřená na přímé využití v reálné školní praxi, což je vzhledem k předmětu studia, kterému se autorka věnuje, jednoznačným přínosem. Ten je nejen ve věcných a odborných poznatcích absolventů popisovaného projektu, ale také v jejich environmentálním formování. To se podařilo autorce prokázat také při realizovaných praktických cvičeních. Pro rozvíjení vztahů dětí k přírodě a objevování nových věcí bylo ideálně použito velmi silné téma, které veřejnost od pradávna láká a současně vzbuzuje také obavy. Autorka toho využila jako primárního motivačního prvku. Dále vhodně propojila teoretické poznatky a vlastní zkušenosti.

Menší polovinu textu tvoří teoretická část, ve které autorka prokazuje solidní schopnost pracovat s literaturou a internetovými zdroji. Informace o charakteristických znacích řádu a rozšíření skupin i zástupců jsou didakticky vhodné jako úvod do problematiky (např. když text použijí učitelé či vedoucí kroužků bez hlubší průpravy do popisované problematiky). Text je srozumitelný a vysvětlující. Některým úsekům by prospělo jejich větší rozvedení nebo dovysvětlení. Např. v kapitole 2.2.5 Výskyt sov je uvedeno: „V oblasti Evropy žije šestnáct druhů sov“. Kapitola 2.3 Sovy Evropy obsahuje pouhý přehled 7 druhů a jejich stručný popis. Chybí úvodní odstavec, který by uvedl do problematiky a třeba vysvětlil, proč následuje přehled právě 7 z 16 druhů. Kapitola 2.2.6 by si zasloužila více rozpracovat, resp. uvést konkrétní informace (právní normy, příklady ze světa).

V kapitolách 3. a 4. se autorka věnuje projektu a výzkumu. Jeho nejsilnější stránkou je zvládnutá reálná praxe, tedy její příprava a následná realizace. Samotnému výzkumu by prospělo stanovení jednoznačného východiska a cíle, které by pak bylo možno vyhodnotit a srovnat se zjištěnými výsledky.

Vzhledem k tomu, že téma sov a využití jejich chování v reálné školní praxi, resp. v pedagogice volného času, není systematicky zpracováno v současné literatuře, bylo by vhodné, aby autorka u tohoto tématu zůstala, více rozvinula, použila další praktické zkušenosti a zpracovala do podoby metodické příručky (např. v rámci diplomové práce). Takto byly míněny i uvedené připomínky.

4. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

- 1) Jaká situace při praktické realizaci projektu byla pro autorku nejnáročnější a jak se s ní vypořádala?
- 2) V kapitole 2.2.6 Ochrana sov je zmíněna vyhláška č. 395/1992 Sb. Vyhláška je však jen prováděcím právním předpisem, z jakého zákona vychází?
- 3) Kapitola 2.3 Sovy Evropy obsahuje přehled 7 z 16 druhů. Proč autorka volila právě těchto 7 druhů.
- 4) Při praktické realizaci v terénu se používají různé zvukové metody vábení sov. Které a s jakým úspěchem autorka použila.
- 5) Rozbor vývržků, resp. tato práce s dětmi ve školním prostředí nese určitá rizika (hygienická, možný odpor některých účastníků, případné následné stížnosti zákonných apod.). Jak je eliminovat, jak jím předcházet? Co vše je třeba v praxi zajistit?

5. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Předložená bakalářská práce má svým praktickým pojetím silný potenciál pro využití v reálné školní praxi. I přes výše uvedené připomínky, ji proto doporučuji k úspěšné obhajobě s tím, že výsledná známka vyplyne z vyhodnocení celkového výkonu během obhajoby.

Datum: 21. 4. 2016

PhDr. Jaroslav Vodička